

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhoz hozva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — —

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
 Negyedévre . . . 3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, augusztus 31.

Döntés után.

»Miután az agrárizmust sohasem értettem úgy, hogy a földbirtok érdeke más országos érdekek rovására támogattassék, kénytelen vagyok ez esetben a merev agrár állásponttól eltérni és a külön vámterület mellett foglaltatni állást.«
 Gr. Zs. E.

(b. i.) Tegnap számunkban hirt adtunk arról, hogy a kiegyezés megoldása a szeptember 19-én összehívandó Reichsrath életképességétől tételik függővé; miután azonban nem igen van rá kilátás, hogy az összehívandó Reichsrath bármi dédelgetés folytán is életképességet nyerjen, ezért kell foglalkoznunk azon sokat kutató módzatokkal, melyek a politikai irodalom terén ez eshetőséget tartva szem előtt megjelennek.

Egy ilyen megoldás felét ajánl a sikertelenség esetére gróf Zselénszky Róbert, melyből kitetszik, hogy ha az osztrákok meg tudnak egyezni, össze tudnak tartani akkor, mikor közös gazdasági helyzetük forog szóban, ezt mi is megteesszük, mert nincs már Magyarországnak számottevő egyénisége a nemzet zömével szemben, aki Ausztriával gazdasági helyzetünket és annak megoldási módját nem országos szempontból mérlegelné. A minap még voltak ilyenek, de meghallgatás nélkül maradtak, visszhangjuk nem támadt a nemzeti közvéleményben, ha csak azt a retensiót nem vesszük annak, mely egyoldalú fel-fogásukra elhangzott. Annak idején rámu-

tattunk a gazdasági faktoraink egyetértésének bomlására és nyurga mákfejekhez hasonlítottuk a nézeteket, melyek a természetnek deformításait képezik és arra mindenkor megértettek, hogy leütögtessük őket. Elmondottuk azon alkalommal azt is, amit talán szükségtelen ismételnünk, mert hisz a nemzetnek százados gazdasági tevékenységében fekszik bizonyossága, hogy a nemzetek gazdasági erőinek összhangban kell lenni egymással, egymást támogatni, kiegészíteni főfeladatuk.

Most pedig örömmel regisztráljuk, hogy a gazdasági tényezőink ezen egyetértése meg van teremtve, még pedig azon részről jött a megegyezés eszméje, ahonnan azt legkevésbé vártuk — az agrárpárt részéről, mely minden rendezetlensége mellett is, elég számottevő tényező Magyarország közéletében. Ezen párt egy kiváló tagjaé volt az eszme, kit egyes kijelentései alkalmával a liberális részről el nem mulasztottak a legképtelenebb vádakkal illetni.

A sok futkározásokból, melyek a kiegyezés ügye gazdasági, mint pénzügyi részének érdekében történtek, tudjuk azt, hogy az osztrákok részéről el lett ismerve Magyarországnak gazdasági önállóságához való joga, de meg e fejtejtőre állított helyzetben, amilyenben most a kiegyezés ügye van, nem lesz érdektelen Zselénszky gróf igazságos és könnyen megvalósítható tervezetét a gazdasági kiegyezésről egyes vonásaiban közölni a következőkben:

•Kiszemelvény a nálunk már gyökerekkel

biró iparokat és néhány olyant, melyet könnyen lehetne meghonosítani hazánkban és ezekre nézve, a fogyasztási adó alá kerülő cikkekkel együtt, fölláttatandó a külön vámterületet. A többi árukat illetőleg vámközösségben maradnék szomszédunkkal, vagyis nem vámolván meg azokat, melyek Ausztriában gyártottak, föltéve természetesen, hogy ugyanugy bánik el mezőgazdasági terményeinkkel és ezek legalább olyan védelemben részesül- nének a két vámterületen belől, mint amilyent élveznek jelenleg Német-, Francia- és Olaszországban.

»Mezőgazdasági nyersterményeinknek fölsőlegét mindig elhelyezhetjük, ha azokat Ausztria fölünk megvenni vonakodnék, de mit kezd meg szomszédunk azon számtalan iparcikkal, melyet mi veszünk tőle, ha például kedvezményes vám és kereskedelmi szerződést kötünk, mondjuk Németországgal? Iparcikkeket nem lehet úgy eladni, mint mezőgazdasági terményeket. Az előbbieknél, csak egyet említve, alkalmazkodni kell a vevőközösség ízléséhez, ez pedig tetemes fáradságba, pénzbe és időbe kerül.

Ha tehát Magyarország megszűnik vevője lenni az osztrák iparnak, Ausztria gyárainak talán fele is beszüntetheti üzemét. Miután pedig meg vagyok győződve, hogy semmiféle osztrák kormány hazája iparát ennek az eshetőségnek kitenni nem lesz hajlandó, a szőnyegen levő alkunál határozottan mi vagyunk az erősebbek, olyan erősek, hogy ha akarjuk, leggyőzhetellenek is leszünk.

Ezen föntebb vázolt megoldási mód igen számottevő az eddig propagált módzatok között, mely által meg lenne védelmezve egy a zsenge magyar iparos, mint az export mezőgazdaság is.

Világ forgalmunk mindenestire nagy átalakuláson menne keresztül ez ajánlott módzat megvalósításával, amennyiben más és más forgalmi utakat volna kény-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Melyik az igazi?

Irta: Stella.

A főerdészék Jolánkája boldogan, derült, kedélyielyel hajtattott végig a poros hepe-hupás országúton, de hogy is ne, most szabadította meg a jó Istenke a gonosztól, aki négy hosszú esztendőn keresztül megkeserítette életének minden pillanatát. Talán mondanom sem kell, hogy ez a gonosz, ez a rossz szelleme Jolánkának a nevelőnő volt. Mert hát a leánya ez idén töltötte be 16-ik évét, nem kívánhatta azt azért senkisé, hogy ő még mindig a klaszkuokat skamlálja naponként egy-két hosszú kinteljes óráig Csernyit gyakoroljon, egész nap francziául parlirozzon, este pedig, a napnak azon szakában, midőn minden tisztességes ember szórakozik vagy pihen, a kisasszony unalmas felolvasásait, magyarázatait kelljen hallgatnia Schiller, Ghoete, Heine költeményeiből.

— Istenkém — sóhajtá számtalanszor — minek is éltek ezek az emberek a világon? Bizonyára csak azért, hogy az én amugy is kínos életemet megkeserítsék. Milyen boldogok is voltak hajdan az emberek, nem tömték a fe-

jüket tele annyi tudománnyal, nem kellett 6 éves koruktól 16 éves korukig a könyveket bjni, mégis megélték, a lányok könnyebben szereztek férjet és boldogabbak voltak.

— Hja gyermekem, — mondá ilyenkor anyja, — hajdan, még az én gyermekkoromban is más idöket éltünk. Olyan most a kor szellem, a mely férfitől, nőtől egyaránt megkivánja a haladást, miért lennének éppen mi kivételek? Aztán meg rossz világot élünk, több a szerencsétlen házasság, mint a gyermekük sorsát szívükön viselő szülőknek, különösen ha azok vagyontalanok mint mi is, gondoskodniok kell, hogy Isten örizz, azon esetre az asszonynak legyen hova, merre fordulnia. Tudjon a maga keze munkájából megélni.

— De hát miért akarsz te anyám belőlem minden áron modern nőt nevelni, a kinek a házassága rosszul üssön ki és vagy az ura őt, vagy ő az urát otthagya óraadásból kényszerüljön megélni? En jó házasságra akarok lépni.

— Gyermek vagy, még pedig bohó, a ki nem értesz ilyen komoly dologhoz, de adja Isten, hogy ne is legyen reá szükséged soha. Bizd reánk ezt, légy nyugodt, mi a szívünkön viseljük sorsodat s igyekszünk azt lehetőleg úgy intézni, hogy boldog légy.

Jolánka szivből örült, hogy ilyen és hasonló beszélgetésre immár nem lesz alkalma, mert már elvonult végre a házukról a zivatar, bucsut mondhat a sok, szerinte ostoba klasszikusnak, de annál jobban élvezheti majd a modern és régi novellisták szerelmi idylljeit, melynek érdekesebb részét kétszer is el szokta olvasni s talán képzeletben át is éli. Fölveheti most már az első hosszú ruhát, bakfisch álmának ez oly rég óhajtott tárgyát, örülhet az első csokornak, mit a vasutól haza jövet egy kanyarulatnál az erdőgyakornok nyújtott neki át pirulások és sokat mondó tekintetek kíséretében. Lám mindez csupán azért történik, mert ő immár felszabadult a nevelőnő járma alól, hisz olyan volt eddig mint a rabmadár Kalitkába zárva, ellenőrizve minden mozdulata, minden tekintete. Pedig hej de sokszor kikerülte a körmönfont furfangjával a kisasszony ergus szeméit. De sokszor váltott édes szavakat a pörge bajszu kis gyakornokkal, mikor a kisasszony azt hitte, hogy a klasszikusokat magolja.

Jolánka boldogan tekintett a jövőbe, rózsaszínűnek látott mindent, most majd ő representálja a háziasszonyt, nem kell szerényen az asztal végén megvonulnia, ha vendég jön, a legérdekesebb diskurzusok meghallgatásában

SZÜLŐK

figyelmébe!

Az iskolaév kezdetére
 gyermekeknek
 GZIPÖK, KALAPOK, INGEK, GALLÉROK
 és kézelők, zsebkendők, harisnyák
 A legjobb és megbízhatóbb minőségben, ugyszintén
 utazókofferek és esőernyők.

ARANYI és ROTH-nál

Nagyvárad, Zöldfa-utca

Áruház 36. sz.

szerítve felkeresni s mindezen tévovázás és a vele járó esetleges forgalmi csökkenés csak pillanatnyi, mint pillanatig tart-hat a feltartóztatott folyam árjának szü-netelése s eme rázkódás igen csekély, jutányos ár jövőben biztosan bekövetke-zendő gazdasági önállóságunkért.

Szászok fészkelődése.

Mindenki ur a maga portáján azt szoktuk mondani, régen pláne kis király volt a magyar nemes a maga portáján.

Hát bizony csunyan detronizálta az idő a kis királyokat és a honmentő Tisza és erélyes Bánffy éra mellett lassankint más lesz az ur a mi portánkon.

Csak arról van szó, hogy *Segesvárott* ki-fütyülték a szászok a magyar himnust, melyet egy magyar társaság énekelt, mire a magyarok, mi telhetett tőlük — csendesesen ellávoztak.

Nos ez a fütyü nem fog tovább hallat-szani annak a magyar kompániának a fülénél, mely egész nyugodtan fogadta, bár állítólag mind férfiak voltak, Bánffy meg nem hallja, mert máshova fülel most, a nemzet pedig Bánffyban kulminál, nélküle nincs erő, mert övé az ország és a hatalom.

A szászok fütyülnek, mi hallgatunk, majd így eljön szépen az idő, hogy még tánczolunk is az ő fütyükre.

Hja! Ők kormánypárti képviselőket választanak, természetesen az mindegy, akármiféle nóta mellett folyik is a választás.

A dologról különben ezt táviratozza tudósítónk:

Budapest, aug. 31. (Saját tud. táv.) Se-gesvárról jelentik, hogy a Frank szállodában a minap egy magyar és egy szász társaság mu-latott. Mind a kettő intelligens elemekből állott, s a magyarok közt volt Széchy Károly minisz-teri biztos is. A magyarok a cigánynyal vidám nótákat huzattak, amit csak eltűrték a szászok. Valaki azonban rázendítette a cigánynyal a lengyel s utána a magyar himnust. A szászok-ból erre kitört a gyűlölet és fütyülni, piszogni, dobálni, ordítani kezdtek, a »Szebenbürger Landes Legen«-t énekelték teli torokkal. A ma-

gyar társaság nem akarván botrányt provo-kálni, szó nélkül fölkeltek és távozott, de a do-lognak lovagias folytatása lesz. Ez az eset szo-moru bizonyosság arra, hogy szász testvéreink mennyire szeretnek bennünket.

A gyermekek napja.

Mikor a nyári szünidő után megnyílnak a frissen meszelt és surolt tantermek ajtai s ki-teszik a tanítóhátsók s nének azt a nagy-nagy ívet, hogy beírják a tanulásra jelentkező gyer-mekek nevét: akkor derül föl a gyermekek napja. Akkor minden családban csak ő velük foglalkoznak. Kicsi és nagyobb gyermeket be kell ilyenkor iratni az iskolába, mert a fiatal-ság éveit, a tanulás éveit s ezen korban történt mulasztás a későbbi években nem pótolható többé. Fényesre tisztítják hát cipőiket, simára fésülik hajukat, tiszta ruhát adnak rájuk s vi-szik őket a beiratáshoz.

Bizony bizony nagy dolog ez a beiratás főleg az olyan gyermeknek, ki először lépi át az iskola küszöbét, vagy annak, ki először megy nagyobbfoku intézetbe. El is foglalja ilyenkor a beiratás gondja a szülőket, sőt az isko-láztatás eszméje áthatja ilyenkor egész társa-dalmunkat és bélyeget nyom a város külső képére is; úgy hogy a járókelő is észreveheti, hogy a gyermekek napja van.

S a járókelő, ki eddig a létért küzdök, gazdagság után fáradozók izgatott arczaít, vagy nyomortól gyötröttek és semmittevők sápadt képét, vagy bünösök lesütött szemét láthatta, ma egész más látványban gyönyörködhetik. Viruló, mosolygó, gagyogó, nyílt tekintetű gyer-mekarcokat lát mindenfelé. Kíváncsi szemek-vel, romlatlan érdeklődéssel, élénk tudásvágygal tolongnak azok az iskolák felé.

S ha lenyűgözte a gond az utcán figyelőt az anyagi javakért egymással versengők láttára, vagy megundorodott a bűn és munkátlanság szemléleténél: földéről most az arcza, elsimul-nak homlokáról a gond redői; valami fölemelő, tiszta érzés költözik lelkébe a sok-sok gyermek láttára, kik itt a meleg fészkekből kirepülve, az élet útján zsi bongnak körülötte.

Sőt talán egy köny is szokik a szemébe a meghatottságtól, hogy ime előtte egy generatio kilépett arra az utra, melyen előbb annyi bűn és annyi nyomor átvonult, melyen annyi sötét árny, annyi kísértés ólálkodik annak ártatlan-ságára, tisztaságára.

Mert meg van gyermekeink lelkében a haj-landóság a jóra, nagyra, nemesre, de megvan a rosszra való hajlam is. Lelkük még most tiszta lap s az első vonások, melyeket arra a külvilág beir, egy egész embert, egy egész nemzedéket fölemelhetnek vagy lesujthatnak. Mennyi öröm, mennyi szép remény forrása nyugszik megnyi-tatlanul e gyermekesereg lelkében; de ki tudja, mennyi bűné is? Válhatnak belőlük mesterek, tudósok, nagy államférfiak, jó hazafiak, honleá-nyok, családapák, családanyák; de válhatnak belőlük gonoszok is.

Talán ennek a meggondolása hatja meg az embert könyekig, ha nagyobb csapat gyermeket lát elvonulni, főleg most az ő napjukon, a mi-kor legelőször kerül nevük a beirási ivre és ta-lán az első vonások kerülnek lelkük tiszta lap-jára.

Ugyan elég jól meggondoltan írják-e ama első vonásokat azok, kiknek kezébe kerül neve-lésük s azok kiknek kezdetől kezébe adta nevelésüket a természet? Mert e két tényezőtől függ a jövő nemzedék iránya; a tanítóktól és a szülőktől.

Ha a szülők jól fontolóra veszik gyerme-keik szellemi szükségleteit s képességeit: talál-hatnak városunkban elég megfelelő tanítézetet iskoláztatási igényeik kielégítésére. Óvodák, elemi s polgári fiu- és leányiskolák vannak csak-nem minden városrészben. A gimnázium és reál-iskola a bővebb tudományok tanulására nyit kaput. A szakiskolák, a képző-intézetek, az aka-demia már kereseti pályákra nyitják meg az utat a fiatalságnak. Fiu gyermekeiket bőven el-láthatják iskolákkal. Leány gyermekeink számára azonban egy nagyon hiányzik: a felsőbb leány-iskola. Vagyis négy polgári osztályt végzett leá-nyaink (14 évesek) kikopnak a tudomány csar-nokából, ha csak valami szakpályára (óvónő, ta-nítónő, kereskedő) nem akarnak készülni.

Már pedig intelligens leányainknál nagyon

megzavartatni s a nevelőnőnek majd a szobá-jában feledett zsebkendőit, majd a salonban hagyott szemüveget előhozni. Nem kell majd minden szót mielőtt kiejti órákig mérlegelni, ha azt nem akarja, hogy a szemrehányások erkö-leszi predikációk egész özöne szegény fejére zuduljon. Nem kell már 9 órakor az ágyba bujni, nehogy a kisasszonynak az ő antik ba-rátaival szellemi érintkezését megzavarja.

S ki tudná hány száz apró és nagy do-logra gondolt örömjongva Jolánka, a mit nem kellene tennie, a mit most tenni fog. Százféle tervet szőtt, melyek mind eddigi éle-tének megváltoztatására irányítvák.

Hanem hát Isten végez az ember tervei felől. Ugy történt u. i., hogy ő nem sokáig él-vezhette nagy leányságának egyeduralkodásának örömeit, mert egy távoli rokona Kenda Boriska teljesen árván maradt, szülői magukhoz vették. Jolánka eleinte igen örült új szobatársának, mert rokonában jó barátot, vig czimborát, apró titkainak diskrét órét vélte feltalálhatni, de csalódott, mert Boriska igen kemoly, zárkó-zott teremtés volt, a ki úgy szólván néhai ne-velőnőjének gyűlölt örökébe, nyomdokába lépett s nem lett jó pajtás, bizalmas barát. Csak-hamar olyan viszony fejlődött ki közöttük, aminő az Echegavay Matild és Euréquetá-é volt. A közös Fernandót az erdészgyakornok képvise-lte, sőt a Don Lorenzó — a helység segéd-jegyzője — sem hiányzott, de gyakran és hat-hatósan működött.

A két leány küzdött teljes erejéből Fer-nandójáért, ki vegyes érzelmeiktől eltelve, hol egyik, hol másik felé hajlott. Az igazat meg-

vallva nehéz lehetett a választás, mert Jolán, Boriska egyaránt csinosak, szépek voltak, — mindenik a maga nemében, persze, — Jolán a pikáns, Boriska a klaszikus szépséget kép-viselvé.

Fernandó azért úgy oldotta meg a proble-mát, hogy majd az egyiknek, majd a másiknak csapta a szelet s nagyokat nevetett a leányok féltékenykedéséből származott heves összeszó-lalkozásain, melyek a Dyn Lorenzó mint kö-zös és többszörös titoknak útján tudomására jutottak.

Jolán szerencsétlenebbnek érzé magát mint valaha, nevelőnője ha sok bosszúságot is szer-zett neki szigorával, továbbá azzal, hogy nem akarta őt nagy leánynak elismerni, hogy az udvarlókat távol tudta tartani, de legalább nem rivalizált vele mint Boriska.

Elkeseredése tetőpontra hágott, már már kérdőre akarta vonni az erdőgyakornokot, de Lorenzó tanácsára várt, mivel május elseje a serenádok napja, illetve éjszakája közeledett; ekkor lesz ugyanis eldöntve a sorsuk: a melyik leánynak a nótáját többször fogja huzni a czi-gány, az leend a győztes.

A két leány izgatottan várta a nagy na-pot, mindenik nyu almat, közönyt erőltetett, pedig ha bepillantást engednek abba a lázasan dobogó szívecskébe . . .

A főerdésznő a régi hagyományokhoz hi-ven ápr. 28-án bement a városba — a nyári holmik bevásárlása végett; ugyanekkor rendes szokása szerint ügzes varrónőt hozott magával, ki aztán az egész idényre való ruhákat elké-szíté.

Mariska valóságos típusa a grizetteknek, átkozott csinos, eleven és kaczkias, gyönyör-nyörűen énekelt, hangjával nem igen takaré-koskodott.

— Nem szeretem a gép kellemetlen ber-regését — mondá mintegy igazolására — és ismételve rágyújtott a gyönyörű hallgatóra: »Két gyöngye volt a falunak . . .

Mindenki élvezettel hallgatta a szép nótát, Jeonandó is sokat álldogált az ablak alatt, sokszor fél óráig, mivel most nehezebb hely-zetbe jutott, mint Herkules. Előtte három ut nyílt s nem tudta melyiken induljon el, pedig a döntő serenádtól már csak órák választák el.

Gyönyörű májusi éj volt, olyan a milyent a költők már annyiszor megénekelték, a há-rom leány csak későn vonult be a közös háló-szobába, ezen a szép éjjelen nem tudtak, nem akartak aludni, de végre is Morpheus győzött.

Két óra körül megszólalt Mariska: Hallják kisasszonyok, milyen gyönyörűen huzzák oda-künn?

És csakugyan, a lányok lélegzetüket vissza-fojtva hallgatták a szebbnél szebb nótákat mi-ket a híres X i cigány egymás után huzott, Jolán, Boriska egyre várták a dalukat, de úgy látszik hiába, mert a »Lehullott a rezgő nyárfa« Joláné, »Kétszer is nyit az akácfa« Boriskáé helyett fél óránál tovább huzzák, hogy: »Két gyöngye volt a falunak, két virága . . .

Fernandó sem az egyik, sem a másiktól nem akart szemrehánvó tekintetű kapni, úgy vélte leghelyesebbnek ha a két nehéz ut közül a harmadikat választja.

szükséges volna a polgári iskolai képzés betetőzése vagyis az általános műveltségük emelése, a mi csak felsőbb leányiskola keretében érhető el (nem akarva itt megemlíteni a nőgymnáziumról, mely végtére is még ifjú intézmény hazánkban). Valóban csodálatos, hogy az állam Nagyváradnál sokkal kisebb városokban rendre felállítja a felsőbb leányiskolát. csak nálunk nem, hol pedig tisztán állami női intézet egy sincs. A város meg sokkal többet áldoz népoktatási célokra, semhogy egy ilyen felsőbb leányiskola felállítása várható volna, pedig ez sokat lendítene társadalmunk műveltségén s helyes irányán.

Intelligens leányaink nagyon korán megkezdik a bálozást, flirtelést még akkor, mikor kikerülve a polgári iskolából, műveltségük koronáját kellene föltenni. Ezért aztán sok félművelt, rendetlen, pazarló fiatal asszony kerül a társadalomba és sajnos, még több ilyen leány elavult pártával.

Hogy a polgári és alsó osztályban is sok hivalkodó, munkátlan, fényűző leányunk s asszonyunk van, annak már nem oka a felsőbb leányiskola hiánya; annak oka ellenkezőleg a tulságos iskoláztatás ezen társadalmi osztályokban. Igaz, hogy a valódi műveltség semmiféle társadalmi osztályban nem árthat a női eredményeknek; csakhogy a műveltség mindig megfelelő legyen a házi környezetnek s az életkörülményeknek. Az az iskoláztatás pedig, mely elszakítja a gyermeket szülei kebléről, övéi köréből kiragadja; olyan vágyakat, szükségleteket ébreszt, melyeket életkörülményei be nem tölthetnek: az az iskoláztatás nem áldásos, hanem káros.

Például ma a cseléd, a mosóné, a kofa, a napszámos leánya óvóképzőt vagy tanítóképzőt végez. Anyja munkája persze akkor már derogál neki; állást nem kap, mert nagyon sok a tanítónő és kevés az állás, így tisztességes, egyszerű munkás asszony helyett lesz belőle proletár, szüleinek hálátlan, dölyfös gyermeke. Már pedig inkább legyen üres a családi fészek, mintsem hálátlan gyermek szentségtelen kézzel duljon ott s inkább zárják el az iskolafenntartók azokat a szegény leányokat a magasabb intézetektől (például világosítsák fel a stréberkedő szülőket) semhogy kárt tegyenek velük a családokban, a társadalomban.

Ime egy árnyéka az iskoláztatásnak. Azért jól meggondolja minden szülő, hova irassa be gyermekét. Tegyen meg mindent gyermekei nevelésének érdekében, ez a legszentebb kötelessége; de mint az élet egyéb mozzanataiban, az iskoláztatásban se lépje túl körét.

Isten pedig óvja meg gyermekeinket!

Özv. Személy Kálmánné.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, aug. 31. (Saját tud. távirata). Párisból jelentik: A lapok jelentése szerint Cavaignac hadügyminiszter Piquart egy levele folytán, melyben ez eladja mindazon körülményeket, melyeknek elmondásában eddig a hivatali titoktartás megakadályozta, továbbá a Paty du Clam ellen felhozott vádak következtében, személyesen vizsgálatot indított és a Dreyfus-Esterházy és Piquart-ügyben érdekelt összes vezérkari tiszteket kihallgatta. E kihallgatás folyamán Henry alezredes a hozzáintézett kérdések által sarokba szorítva, bevallotta, hogy a kamarában felolvasott okiratok egyikének ő a szerzője. E vallomásra való tekintettel Cavaignac elrendelte Henry letartóztatását, és a hadügyminiszteriumba való internálását, hogy rendelkezésére álljon. Cavaignac azonnal a miniszterelnökséghez ment, részletesen közölte Brisson miniszterelnökkel a vizsgálat eredményét és egyúttal tudomására hozta az általa

tett intézkedéseket. Brisson helyeselte a hadügyminiszter eljárását. Eközben parancsot adott arra, hogy a Mont-Valerien-erődben egy magasabb katonatiszt számára celláról gondoskodjanak. Esti nyolcz órakor Henry alezredes fedezettel a Mont-Valerien-erődbe vitték és átadták a várparancsnoknak. A »Matin« szerint Henry alezredes Cavaignac hadügyminiszterrel szemben azzal iparkodott az ismeretes levél hamisítását menteni, hogy ez — szerinte — szükséges volt abból a célból, hogy újabb anyagot szerezzen be Dreyfus bűnösségének bebizonyítására.

Budapest, aug. 31. (Saját tud. távirata). A Havas-ügynökség Henry alezredes letartóztatásához a következőket jelenti: Még emlékeztetben van, hogy Cavaignac hadügyminiszter a kamarának július 7-iki ülésében a Dreyfus-ügy szóbahozatala alkalmával három okiratról beszélt. A hadügyminiszter akkor hozzátette, hogy ezen okiratok közül, melyek mindenképpen benne volt a Dreyfus név, a harmadik a következő szavakat tartalmazza: Én sohasem fogom említeni, hogy Dreyfus-szal érintkeztem. Beszéljen úgy, mint én. Nem szükséges, hogy valaha valakitől megtudják, hogy vele történt.

Budapest, aug. 31. (Saját tud. távirata). Eddigélé kevés lap tárgyalja Henry alezredes letartóztatását, melyről csak a késő éjjeli órákban nyertek tudomást. Az esemény komoly jelentőségét egyhangulag konstatálják. A Dreyfus-per revízióját követelő lapok, nevezetesen az »Aurore« és a »Rappel« a revíziót immár elkerülhetlennek mondják és Piquart szabadonbocsátását kívánják. A »Figaro« azt mondja, hogy az eset hírére a vitéz francia hadsereget fájdalom és gyász fogja megszállani; azonban ez az esemény nem lehet hátrányára. Több radikális lap annak a reménynek ad kifejezést, hogy Cavaignac hadügyminiszter most már nyíltan be fogja vallani tévedését. (?)

A »Petite République«-ben Jaures Cavaignac hadügyminisztertől komoly választ követel a Dreyfus nevével tartalmazó okiratok valódisága ellen felhozott bizonyítékokra és hosszabb fejtegetésben újból beigazolja az okirat és a »Speranza« és »Blanche« aláírási táviratok meghamisítását.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Szeptember 10-11. A lövészeget szabad díjlövészete. Szeptember 18. A kerékpáregylet virágkorzója délután a Sporttéren.

Szeptember 24-25. Lóversenyek a nagyvárad gyepen.

* **Papszentelés.** Mint már említettük, e napokban végzi dr. Schlauch Lőrincz bibornok, megyés püspök a papszentelési szertartásokat. Ő Eminenciájára hét végzett papnövendéket fog áldozárrá szentelni. Tegnap reggel a püspöki palota kápolnájában Barabás Györgyöt, Kozics Gusztávot, Mellau Istvánt, Némethy Józsefet, Peszeki Ferenczet, Roóz Józsefet és Ruszka Zoltánt alszerpapokká szentelte a bibornok, s ugyan ezeket szombatán reggel 7 órakor a székesegyházban áldozárokká szenteli. A ritka szép egyházi szertartásra felhívjuk a katolikus hívek figyelmét.

* **Eskületétel.** Dr. Székely István, az új egyetemi tanár ma tette le Budapesten az egyetem tanácsa előtt az esküt. Hazaérkezése után még egy hétig marad városunkban s aztán felköltözik a fővárosba és szeptember 12-én megkezdí előadásait az egyetemen.

* **Nyugdíj-gyűlés a vármegyén.** Biharvármegyei tiszti nyugdíj-bizottsága tegnap ülést tartott az alispán elnöke alatt s Papp János, Wallner Ödön, Cziffra Gerő, Miskolczy Árpád, Faliczky Viktor, dr. Miskolczy Ferencz, Radnay Farkas, Szász Agoston és Keszthely Zoltán jegyző. Megállapították az 1899. évi költségvetést;

ennek a főadatai a következők: az állandó alaponál a bevétel 208.030 frt, a kiadás 100 frt s így a maradvány 207.930 frt; a rendelkező alaponál a bevétel 63.150 frt, a kiadás 15.500 frt, a maradvány 47.650 frt. Pótadó kivételése a jövő évben szükségtelen. Ezután rátértek a nyugdíjazásokra. Király Viktor megyei főügyészt 25 évi szolgálat után saját kérelmére nyugdíjazták. Özv. Ujlaky Ferenczné volt járás-orvos ne-jének évi 230 frt. nyugdíjat állapítottak meg. Bikay Árpádnak nevelési pótlékát törölték. Végül a tiszviselők létszámában beállott változásokat tudomásul vették.

* **A budapesti egyetem új rektora és dékánjai.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a most kezdődő tanévre megválasztott rektor és dékánok megerősítését:

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Mihákovics Géza ny. tanárnak az 1898/99. tanév tartalmára a bud. tud. egyetem rektorává, dr. Breznay Béla ny. r. tanárnak a hittudományi, dr. Nagy Ferencz ny. r. tanárnak a jog- és államtudományi, dr. Klug Nándor ny. r. tanárnak az orvostudományi, végül dr. Fröhlich Izidor ny. r. tanárnak a bölcsészettudományi kar dékánjává, nemkülönben dr. Genersich Antal ny. r. tanárnak az orvostudományi kar jegyzőjévé történt megválasztását jóváhagyólag tudomásul vette s a nevezetteket ezen minőségükben az 1898/9. tanév tartalmára megerősítette.

* **Pénztárvizsgálat a városnál.** Három napig tartó munkával vizsgálták felül a város összes pénztárait. A vizsgálatot teljesítő bizottság dr. Bulyovszky József polgármester elnökelete alatt Dús László, Komlóssy József, dr. Grámm Károly, Ragány János, Hegedűs Géza, Darvassy Sándor, Jablonszky Emil, Lakos Lajos és Kalmár Lajos jegyzőből állott. Ugy a házi-, mint a gyám- és adó-pénztárnál a készpénzt, a betéteket, naplókat tételről-tételre átvizsgálták. Mindent rendben találtak s a polgármester a legnagyobb meglepedését fejezte ki a pénztárak kezelőinek. A vizsgálat alkalmával a közpénztárnál 64391 kor. 70 fillér készpénzt s 4.002,291 kor. 99 fillér letétet találtak; az adópénztárban pedig 3767 frt 47 kr. volt.

* **A trónörökös a 39-ik ezred parancsnoka.** A Debreczenben és részben Nagyváradon állomásozó 39. gyalogezred tisztikara és legénysége örömmel van teli. Az előkészítő gyakorlatokat kiváló sikerrel végezték, elismerését és dicséretet egymásután több ízben kaptak. Részben a gyakorlaton szerzett fényes siker eredménye az a parancs is, amely most a legénységet ilyen nagy örömmel tölti el. A gyakorlat után tudvalevőleg szabadságozják az 1895. évben berukkolt bakákat; de szabadságozni fognak 1896-ban berukkolt, tehát csak két évet szolgált közkatonákat is. A hogy az ezred Debreczenbe visszaérkezik, a csak két évet szolgált legénység közül minden egyes századból elbocsátanak huszonöt huszonöt katonát. Fokozza a most Klopódia falu határában gyakorlatozó legénység örömét, hogy a kitűnő kondícióban lévő ezred a trónörökös parancsnoksága alatt fog állani. Klopodiából Dentára, onnan Buziás alá a királygyakorlatokra mennek. — Ferencz Ferdinánd királyi herczeg, trónörökös ott veszi át háziezredünk parancsnokságát. A 39. gyalogezred különben szeptember 7-éig marad a nagygyakorlatokon, akkor vonatra ülnek s valószínűleg már másnap, szeptember 8-án hazaérkeznek Debreczenbe, illetve Nagyváradra.

* **A honvéd parancsnokság átirata.** Nagyvárad városa mintegy 250,000 frt költséggel felépítette a honvéd lovassági laktanyát. A katonai kincstár által fizetendő bérösszeg aligha fogja fedezni a törlesztési összeget s a fenntartás költségét. A város azonban ettől eltekintve olyan laktanyát igyekezett építtetni, a mely minden kívánalmakat kielégít és legközelebb a honvédelmi miniszter személyes meggyőződés alapján elismerését nyilváníttotta. A honvédparancsnokság most megkereste a

városet, hogy a laktanyában levő fürdő és zuhany épületért a katonai kincstár csak az esetben hajlandó bért fizetni, ha a berendezést is a város készített el és pedig, mint az átiratból kitetszik, nagy kényelemmel és költséggel. Ha pedig a kincstár rendezi be a fürdő házat, a város azért nem kap bért, hanem csak katonai férő helynek minősítik.

* **Kegyadomány.** Dr. *Schlauch* Lőrincz bíboros-püspök havi kegyadománya — 300 forint — csütörtökön, szeptember 1-én délután 2 órakor fog kiosztatni a koldusápoló intézetben. Özv. Grunwald Henrikné, alelnöknő.

* **Az óvodák építése.** Nagyváradi város óvoda-bizottsága, az óvodák építése tárgyában szeptember hó 3-án délután 3 órakor ülést tart. A kultuszminiszter leiratában határozott óhaját fejezi ki, hogy az óvoda-bizottság ezen ülésére Sipos Orbán kir. tanfelügyelő is meghívassék.

* **Az ág. ev. lelkész beiktatása.** A nagyváradi ág. ev. hitközség új lelkészének: *Materny* Imrének szeptember hó 11-én lesz az ünnepélyes beiktatása. A hitközség ez alkalomból nagyobb ünnepségekre készül, s erre meghívja a polgármestert, mint a város fejét s a többi hitfelekezeti lelkészeit is.

* **Szentgyörgyi István jubileuma.** Egészen csöndben, de annál nagyobb igyekezettel kedves ünnepélyre készül a színtársulat *Szentgyörgyi* István bátyáknak, a régi kiváló művészek tiszteletére rendeznek jubiláris előadást abból az alkalomból, hogy immár 35 éve hirdeti a magyar művészet dicsőségét a színpadról. Nagy idő ez a 35 év közönséges embernek, csak egy dicsőséges álom Szentgyörgyinek. A fényes sikerek hosszú során mintegy átsikamlott ő, a nélkül, hogy erejéből, művészetéből vesztett volna. Ma is ugyanazzal a fiatalos kedvvel mozog a deszkákon, mint mikor 35 évvel ezelőtt legelső babérait aratta, alakító művésze pedig teljesen kifejlődve, őt a magyar színészet egyik legnagyobb büszkeségévé teszi. Reméljük, hogy mikor pályatársai oly benső szeretettel veszik körül a művészt, nem fog hiányozni a közönség sem az üdvözlők sorából, az a közönség, mely olyan sok, valóban élvezetes órát köszönhet Szentgyörgyinek. Hiszen legjobb szerepeiben fogjuk őt viszontlátni, a melyekben számtalanszor tapsoltuk a lámpák elé. Nagy darabból, *Csikósból*, a *Czigányból*, a *Tolonczból* és a *Peleskei nótáriusból* adnak elő egy-egy felvonást. Erre ismételtén felhívjuk olvasóink figyelmét akkor, mikor az előadás napját is közölni fogjuk. Addig is a magunk részéről őszinte gratulációinkkal sietünk a művészhez, kívánva neki még hosszú pályafutást és még több diadalt, több dicsőséget — ha ugyan valaki arathat még több diadalt, mint a menyenyiben neki eddig volt része.

* **Szépül a város.** Régen gondolkoznak már a város szépítésének barátai azon, hogy miképen lehetne a Vasfürdő mellett levő rozoga, disztelen Párispatak hidat könnyű szerrel átadni a mulandóságnak, s helyette szélesebb átjárót készíteni a patakon. Ez annál könnyebb, mert az egyik oldalon üres telek áll rendelkezésre. A kiszélesítés által Uri- és Nagy-Fürdő-utca sokat nyerne. A városi tanács vette most elő az ügyet s megbizta a főmérnököt, hogy a hid kiszélesítésére készítsen tervet és költségvetést.

* **Nagyváradi kövezési programja.** Nagyváradi város tanácsa utasította a főmérnököt, hogy a város kövezési programját készítse el. A főmérnök előterjesztést tett, hogy a program teljesen összefügg a csatornázással s így a mikor arra kerül a sor, készíti el a kövezési programot. A tanács tegnapi ülésén foglalkozott a főmérnök előterjesztésével s ut-

sította, hogy a csatornázástól teljesen függetlenül, mielőbb készítse el a kövezési programot.

* **Diszes temetés.** Nagy gyászpompával, őszinte részvét mellett helyezték örök nyugalomra néhai *Mirgay* Györgyné hült tetemeit. A gyásház udvarát és az utcát ellepte a résztvevők sokasága. A koporsót szebbnél-szebb koszoruk borították. A gyászszertartást *Dencs* János cz. kanonok, esperes-plebános végezte, *Kopis* József és *Pák* Emil segédlelkészek assisztálása mellett. Nagy közönség részint gyalog, részben hosszú kocsisoron kísérték ki az olaszii temetőbe az elhunyt derék asszonyt. — A koszorú szalagok feliratai a következők voltak:

Isten veled drága jó anyánk — Vilma és Károly. Aludj esendesen drága jó anyánk — Mariska és Zsiga. Felejthetetlen jó anyáknak — Sándor és Piroška. Imádkozz éretünk édes jó nagymama — Karesi, Pista, Margit és Laci. Isten veled szeretett jó anyánk — Gyula és Ilka. Utolsó üdvözlőtül — Klein H. János és családja. Utolsó üdvözlőtül a jó szomszédnak — Lukács István és neje. Isten veled jó testvér — Feri.

A diszes temetést Germán Károly „*Kegyélet*” temetkezési intézete rendezte.

* **Falusi csendélet.** Paptamási mellett egy tanyán tegnap este véres eset játszódott le. Vagyikán Tógyer földmivelőt a vele közös háztartásban élő *Maesa* István földmivelő késével hasba szurta, szóváltás közben. A sebesült állapota nem súlyos. Az ügyben a vizsgálat folyik.

* **Meghatotta a nagylelkűség.** Vincze György cseléd nem valami mintaképe a hűség cselédeknek. Mostanában egy pék-mesternél szolgált, ahol jó dolga volt, azonban amihez csak hozzáfért mindent ellopott. A gazdája a napokban rajta kapta a lopáson s a fiut fel is jelentette a rendőrségen, a dolgot azonban később megbánta s a feljelentését visszavonta. Alig szabadult ki azonban a rendőrség kezei közül Vincze, ismét ellopott egy ezüst órát. Most azonban a gazdája nem kegyelmezett neki, hanem átadta a rendőrségnek.

* **Rabító-tamadás az utcán.** A külváros egyik kis sikátorában tegnap éjjel hét híres ember, akik majdnem mindannyian be voltak már zárva, megtámadtak egy békésen haladó embert, akinek azután el is vették a pénzét. — *Morár* Tógyer és *Bálint* János helybeli illetőségű csavargók csak két nappal ezelőtt szabadultak ki a börtönből. Tegnapelőtt összejöttek öt társukkal, akikkel azután körutra indultak a külvárosban, ahol csakhamar találkoztak *Pujé* Vaszalival, akit megtámadtak s elvették összes pénzét, *hetvenhárom* forintot. A jeles két embert társaival *Styef* Mikula, *Mojsza* Miklós, *Dulus* Tódor, *Birta* Mihály, *Sebesán* Pavellel együtt elfogták, azonban a pénzt idáig nem tudták megtalálni. A vádlottak különben mindent tagadnak.

* **Az apjaert megölte a testvérét.** Hajduböszörményben Karolyi István gazdalkodó embernek két fia volt, Zsigmond és Márton. A Zsigmond fiu igen sok keserőséget okozott apjának, mert míg a kisebbik fiu, Márton, szorgalmas, dolgos, engedelmes fiu volt, Zsigmond borzadt a dologtól és jobban szerette a koreszmában lopni a napot. Karolyi mindent elkövetett, hogy a korbely fiut jobb utra térítse, de hasztalan. E miatt apa és fiu között örökös volt a torzalkodás, sőt még gyakran ököltre is ment apjával az elvetemült fiú. A folytonos czivódás érlelte meg a korbely fiu fejében azt a szörnyű tervet, hogy apját elteszi láb alól, mely tervét annál könnyebben tartotta kivihetőnek, mert apja a kisebbik fiával éppen a tanyán tartózkodott. A városban egyik csombrájától két csövű fegyvert kért s ezzel éjnek idején kiment a tanyára, hol a garmada mellett rátalált apjára. Mindjárt előrántotta a fegyvert, hogy felőlje az öregot, de az észrevette a fiu szándékát és felugorva szembeszállt fiával. Iszonyu harc fejlődött most ki apa és fiu között, miközben a fegyver elsült és a golyó

az apát lábszáron találta. A lövés zajára a kisebbik fiu is felébredt s egy ásót ragadva kezébe, sietett apja védelmére. Mikor oda érkezett még mindig dulakodott az apa és fia. Márton nesztelenül odasurrant elvakult testvéréhez s az ásóval olyan csapást mért a bátyja fejére, ugy, hogy a merénylő vértől borítva esett össze. Az apját védelmező fiu azután maga ment el a bírósághoz feljelenteni az esetet. Az apa sérülése könnyebb, de a merénylő fiu oly súlyosan megsebesült, hogy aligha életben marad.

* **Halálozás.** Nagy gyász érte *Boócz* Jenő m. kir. államvasuti művezetőt, kisfia a 3 éves *Bandika* tegnap este hosszas szenvedés után elhunyt.

* **Egy Zola a szentek közt.** Tudvalevő, hogy Zola Emil — ki irataival már annyiszor megbotránkozott a jobb érzésűeket, de különösen a hívő katolikusokat és aki legutóbb a Dreyfus-szindikátus szolgálatában is olyan kirívó szerepet játszik — egy velencei ősnemes családból származik. Most a »*Sentinella* Bresciána» hiteles adatok alapján azt bizonyítja, hogy ennek a Zolának valamelyik őst, a kath. egyház szentjei közé iktatták. *Szent Zola Keresztelő János* az, ki 1602-ben Jézus-társaságba lépett s mint ilyen előbb Portugália indiai birtokaira, utóbb 1606-ban Japánba küldték, hol 1620-ban vértanu halált szenvedett hiteért. Szentté IX. Pius kanonizálta 1860-ban.

* **Tolvajok a szőlőhegyen.** A szőlőhegyen nagyon elszaporodtak a tolvajok, ugy hogy alig van nap, hogy valahonnan panasz ne érkezék a tolvajok ellen. Hanem a helyőrség is mindent elkövet, hogy a lopásokat megakadályozza. Tegnap is két tolvajt sikerült tetten érni. Érdekes, hogy mindkét tolvaj nő. Az egyik lopás *Vörös* Sándor szőlőjében történt, ahol *Deczházi* Jánosné a kukoriczát igyekezett megdézsmálni és már körülbelül 5—600 csövet le is szedett. A másik tolvajt *Borán* Györgyné szőlőjében fogták el *Forrás* Mari munkanélküli csavargó személyében, aki ugy a kukoriczát, mint a gyümölcsöket alaposan megdézsmálta. A két nőt átadták a rendőrségnek.

* **A testtartás byciklin.** Egyik német lap a kerékpárosok testtartásáról ír s eközben megjegyzi, hogy a legtöbb kerékpáros ugy ül a gépen, mint egy pávián. Ez a drasztikus hasonlat valljuk be, gyakran találó. Ha az utcán egy összegörnyedt nyomorékot látunk, elfogja szívünket a részvét, de ha száz ifju termetet hétrétre görnyedve látunk a kerékpáron, hogyne bosszankodnánk! Fiataiságunk nagyon rászorul a figyelmeztetésre, hogy a kerékpározás is alá van vetve az aesthetikai törvényeknek. De hát minálunk az a divat, az a »sportszerű», ha minél inkább utánozzuk a pávián-majmokkal, való hasonlatosságot; egyik másik szinte leborgasztja fejét a gyomráig és a hátát a fejebüjja fölé görbiti és azt hiszi, hogy ilyen testtartással talán sport szerű figura is jobb rekordot ér el. Nem, urak! Föl a fejvel, ki a mellel! — ez legyen a jelszó! Így sokkal nemesebb a kerékpársport. Utánozzuk a hölgyeket. Ők milyen kecsesen ülnek a gépen. Nem néznék-e őket is bosszorkányoknak, ha hétrét görnyednének.

* **Öngyilkos orvos.** A debreczeni orvosi kar egykor keresett, kedvelt tagja dr. *Dusocky* Pál hirtelen meghalt. Résztvétellel, megilletődéssel fogadta mindenki ezt a hirt és csak kevesen tudták, hogy ezt a halált maga *Dusocky* Pál idézte elő, mert öngyilkossá lett. Még vasárnap délelőt jókedvű volt. Este elbeszélgetett családjá tagjaival s mikor szobájába visszavonult elkövette végzetes tettet, morfiummal megmérgezte magát. Családjá csak reggel vette észre, hogy mit tett az agg orvos. — Kartársai után futottak s bár azok mindent elkövettek, hogy megmentsék az életnek, fáradozásuk mégis sikertelen maradt. Hétfőn délben neje és gyermekei karjaiban meghalt. Egykor ünnepelt tagja volt a debreczeni társadalmi életnek, a legkeresettebb, a legkedveltebb orvosok egyike volt. Azután homály borult elméjére s elvitték az eleven holtak birodalmába. Kevés idő mulva felgyógyulva tért vissza s néhány hó után újra elsőtétült gondolatvilága. Mire gyógyultan újra

visszatért Debreczenbe, már megcsappant a hozzá való bizalom és anyagi bajok terhével kellett megküzdenie.

* **A politikai gyermek.** *Tanító:* Mi választja el Magyarországot Ausztriától?

Tanuló: A kiegyezés.

* **A kerekék alatt.** *Simon István,* Madarász és Flanta vállalkozók ideiglenesen fel-fogadott kocsisa egy fa-gerendákkal megterhelt kocsival koczogott az utcákon és hogy virtusságát kimutassa — részeg fővel és 56 évvel vállain — a gerendák tetejéről állva hajtott. Virtusságának azonban ugyancsak megadta az árát, mert egy fordulónál hanyatt-homlok zuhant a lovak közé s oly szerencsétlenül került a kerék alá, hogy a nyolcz foga közül hetet kiütött és félbajuszát is elsodorta.

TANÜGY.

Az irgalmas nének szent Vince intézetében (Nogáll-utca) a beiratások szept. 1—7 napjain tartatnak meg, a »Veni Sancte« szept. 8-án. Az eddig fennállott elemi és polgári iskolákat az idén először külön kézi-munka tanfolyammal egészítették ki, melyben külső növendékek is részt vehetnek. Az elemi iskolákban 2 frt, a polgáriiban 4 frt tandíj fizetendő egész évre; míg az új munka osztályban csekély havi 1 frtban állapította meg azt az igazgatóság.

A felső kereskedelmi iskola bizottsága augusztus 31-én ismét tartott ülést dr. Hoványi Géza elnöke alatt. Ez alkalommal beterjesztette Vidovich Bonaventura igazgató a tanári kar értekezletének jegyzőkönyvét, melyben a tantárgyak beosztásáról, a tandíjmentesekre vonatkozó javaslatokat teszik meg. A bizottság egész terjedelmében tudomásul vette a jegyzőkönyvet s ennek értelmében egyelőre Biharvármegye alispánjához, Nagyvárad város polgármesteréhez és a nagyvárad kereskedelmi és iparkamarához beterjeszt három-három folyamodót azon czélból, hogy azok közül egyet egyet a felső kereskedelmi iskola tandíjmentességére jelöljön ki. A többi folyamodó kérése felett a bizottság csak azután fog határozni. (Tandíjmentességért összesen 25-en jelentkeztek. A felső kereskedelmi iskola ünnepélyes megnyitása szept. 6-án lesz a »Kereskedelmi Csarnok« dísztermében, amidőn Reismann Mór elnök és Vidovich Bonaventura igazgató fognak részint a közönséghez, részint az ifjúsághoz beszédet intézni.

A bizottság továbbá megállapította az iskolák évi költségvetését s ezt jóváhagyás végett beterjeszti a Csarnok elnökségéhez.

Végül tudatta az elnök, hogy a megválasztott, valamint az óraadó tanárok mindannyian megválasztatásukat elfogadták és díjleveleiket átvették. A tanári kar fizetését folyóvá tette a bizottság. Szeptember hónapban dr. Hoványi Géza biz. elnök távolléte folytán az elnöki teendők végzésére Reismann Mór elnököt kérte fel a bizottság.

Az iparos iskola értesítője. A nagyvárad szakirányú iparos tanonc iskola s iparos segédek továbbképző tanfolyamának értesítője érdekesen világítja meg az iskola beléletét. Mi csak azt látjuk, hogy városunkban az inasok, mind inkább tisztesség tudóbbak, fegyelmezettebbek, feleleteikben értelmesebbek lesznek; hogy esténként nagy csapatokban húzódnak az iskolák felé, de ebből az értesítőből látjuk azt a tapintatos és pedagógiai tökéletes munka beosztást, mely valóban a tanuló ifjúság szellemi kiképzését biztosítja és az intézet kintinő igazgatóját Szücs Izsót ismerve, értjük a fegyelmet mely az intézet rendtartásában nyilvánul s a kintinőn összeválogatott tanári kar mellett a fegyelmezettséget, mely az ifjúságon meglátszik. A tanári karban van 10 középiskolai képesítésű, 11 szakképesítésű és 12 elemi iskolai képesítésű tanár, összesen 33 tanár. Tanítvány volt 1130, kik 28 közsimereti és 24 rajz osztályba voltak beírva. Az iskola összes évi költsége pedig 10200 forintból áll, Harmincz három tanár és 52 osztály számára megalkotni az évi órarendet, már maga is óriási munka, jól állapítani meg, amittől pedig java részt függ a tani-

tás eredménye, nem közönséges értékű munka. Az iparos iskola tanórarendje 11 nyomtatott oldal és pedagógiai teljesen kifogástalan. Sajnos Ikozva olvastuk az értesítőből, hogy a segédek továbbképző tanfolyamok fentartása kérdésessé vált az anyagi eszközök csekély volta miatt. De hisszük, hogy az iparoktatási bizottságnak, a miniszterhez intézett kérvénye, melyben e czélra 1500 frtyi évi segélyt kér, kellő elintézésben részesül s az iparos ifjúság igazi érdekeit oly szépen szolgáló iskola nem rosszabb zsugorodni, hanem folyton terjeszkedni fog.

SZINHÁZ.

A bibliás ember.

Közepesen telt ház előtt bucsuztak el a nagyvárad közönségtől *Várad Margit* és *Fehér József*. *Várad Margit* nem választhatott volna jobb darabot a Bibliás embernél, hogy a búcsút nebézzé tegye. Gyönyörű alt hangja most még talán tisztább, erősebb és biztosabb volt, mint az első előadásnál. Játékából is hiányzott a bizonytalanság. A közönség többször hivta lámpák elé s hat hatalmas virágcsokorral lepte meg. *Mezey* ismét kivált — de csak a második felvonásban *Székely Irén* kissé kedvetlenül játszott és énekelt, ellenben *Kassai* határozottan jobbat adott, mint a multkor. Egyebekben az egész előadás az elsővel versenyzett — fényben és árában egyaránt. R—r.

Szinkőri hírek. *Kék asszony*, Varney operetteje kerül holnap, pénteken színpadra, melyet az igazgatóság jó szereposztásban és gondos előadásban adat. A darabban *Székely Irén* és *Perényi Margit* játszzák a fő női szerepeket és pedig *Perényinek Teréz* egy kitűnő új szereppel szaporodik műsora. *Kassai, Leövey, Pataki* és *Vendrei* közt vannak kiosztva a jelentősebb férfi-szerepek.

Heti műsor.

Csütörtök: 1848.

Péntek: Kék asszony.

Szombat: A gésák.

Vasárnap: d. u. Diplomás kisasszonyok. este 1848.

IRODALOM.

— **A M. G. Szemléjének** augusztusi füzeté a következő felette érdekes és tanulságos tartalommal jelent meg: Szerződésünk Ausztriával. Irta: Zsolt Róbert gróf. A falusi jólét emelése. Irta: Mailáth József gróf. Beregi állapotok. Sárosmegyei gazdák szövete. Terménykivitelünk és az önálló vámtérlet. Porosz agrárpolitika. Különfélék: Arisztokrácia és a vélemény szabadság. — Bismarck. — Ploetz halála. — Anglia a bevándorlás ellen. — A juncker és császára. — Krónika.

Új zeneművek. Most jelent meg Ós-Budavára műsorának a legkedveltebb száma az úgynevezett »Toreador« keringő Chorintól, melyet a Denis spanyol testvérpár esténként zajos tetszés mellett előadják. A keringőhöz *Büredi József* írt magyar szöveget. Kapható a »*Harmonia*« zenemű- és zongora-kereskedésben Váci-utca 9. sz., 80 krért.

EGYESÜLETEK.

A nőegylet vál. ülése.

A »Biharmegyei és nagyvárad nőegylet« tegnap augusztus hó 31-én, özv. Br. *Gerliczy* Felixné elnöke alatt választmányi ülést tartott, melynek kiemelkedő mozzanatát képezte az, hogy elnöke buzgalomból az egylet vagyona ismét 700 frt tőkével szaporodott. Ehhez járultak a »*Gresham*« életbiztosító társaság 100 frttal, *Berkovits* Bernát hagyatéka 200 frttal, *Neuschloss* Ödön és *Marcel* építészek 100 frttal s az állam sorsjáték jövedelméből a belügyminiszter pótlólag kiutalt 300 frtot.

Elnökön indítványára határozatba ment, hogy az egylet folyó évi október hó 23-án a I. honvéd gyalogezred zenekarának közreműködése mellett a »Fekete Sas« nagy termében hangversenyt fog rendezni, s biztos a kilátás, hogy a hangverseny a legszebb erkölcsi és anyagi eredménnyel fog járni. A nőegylet elnöksége bírja a honvéd zenekar karmestere *Bachó* Istvánnak ígéretét, hogy ez alkalommal a legjelesebb zenészeivel fogja a kiváló gonddal összeállítandó műsort előadni, s ezenkívül a hangversenyen a rendezőség még egyéb meglepetésben is fogja részesíteni a közönséget.

Az egyleti árvaházból *Mihelle Márta*, *Beutner Erzsébet* és *Máthé Etelka* kiléptek s helyökbe a választmány egyelőre *Halász Julianna* szolaczi és *Stettner Anna* nagyvárad árvákat vette fel.

Egyleti tagokul felvette *Andriska Jánosné* és *Márkucz Mihályné* s elhatározta, hogy f. évi október hó 30-án közgyűlést fog tartani.

SPORT.

Országuti kerékpár-versey. A kolozsvári kerékpáros-egylet f. évi szept. hó 8-án zárt országuti távversenyt rendez Kolozsvár—Nagyvárad között, melyre a kolozsvári, n.-várad, debreczeni, aradi és temesvári kerékpáros egyletek összes amateur tagjait meghívja. Jöjjetek minél számosabban, hogy újabb lépést tegyünk szeretett sportunk érdekében. Kolozsvár, 1898. aug. hó. »Áldást, erőt.« Gámán Dezső versenytitkár, Dr. Kaller Károly egyleti elnök, Gr. Lázár István versenybizottsági elnök, indítók: dr. Farkas Géza, Stampa Keresztély, Kirschfeld Sándor, idő mérők: Dunky Ferencz, b. Bartha Gergely, czélbírók: gr. Teleki László, Rosnyai Kálmán, Gruber Ernő, versenybírók: Böhm Mihály, dr. Gámán József, Maurer Mihály, Kuncz Gusztáv, br. Mansberg Sándor, Rimanóczi Kálmán.

Verseny-sorrend. Kolozsvár—Nagyvárad távverseny: 150 klm. Nyitva mindazon amateur kerékpárosok részére, kik valamely kolozsvári, nagyvárad, debreczeni, aradi és temesvári kerékpáros-egylet tagjai és igazolják, hogy pénzdíjért nem versenyeztek. Elsőnek: Nagy ezüst érem és a kolozsvári hölgyek tisztelet-díja. Másodiknak: Nagy ezüst érem és a nagyvárad K. E. tisztelet-díja. Harmadiknak: Nagy ezüst érem és az aradi »Meteor« K. E. tisztelet-díja. Negyediknek: Kis ezüst érem és tiszteletdíj. Ötödiknek: Kis ezüst érem. Mindazoknak, kik a távversenyt 8 órán belül teszik meg, kis ezüst érem. Mindazoknak, kik a távversenyt 9 órán belül teszik meg, nagy bronz érem. Első, ha 6 órán belül érik a czélhoz, arany érmet nyer. Indulás: reggel 5 órakor, a külközp-u. 2. sz. kmteres köttől. Beérkezés: Nagyvárad 4 kmtres kö.

Verseny szabályok: I. Nevezési zárlat 1898. szeptember 6. II. Nevezés posta útján ajánlottan a borítékon e szó »nevezés« feltüntetésével, vagy távirat útján Gámán Dezső versenytitkár czímére küldendő. III. A nevezésnek tartalmaznia kell: a) versenyző teljes nevét és polgári állását; b) a verseny öltöny leírását (oly versenyző, ki nem a megnevezett verseny színben áll a starthoz, versenyre nem bocsátatik); c) a tétet; d) a versenyző egyletének a nevét és az elnökség vagy titkárság láttamozását vagy szövetségi igazolványt. IV. Záridőn tul érkező nevezések figyelembe nem vétetnek. V. A versenybizottság nevezéseket indokolás nélkül visszautasíthat. VI. A felállítás sorrendje sorshuzás útján állapítatik meg. VII. Versenyzni bárminemű egy üléses géppel lehet. VIII. Óvások azonnal az illető verseny után, a versenytitkárnál bejelentendők. Az óvás alkalmával 5 korona óvadék teendő le, mely összeg visszaadatik, ha a versenybírók a panaszt alaposnak találta. IX. Vezetés megengedtetik.

Igazságszolgáltatás.

Érdekes attérisi ügyben hozott nemrég a szegedi kir. törvényszék. Battonyán egy protestáns nő két tanúval megjelent illetékes lelkészénél és bejelentette, hogy a katolikus vallásra kíván visszatérni. A protestáns lelkész megtagadta a bizonyítvány kiállítását. A törvény

szerint áttérni szándékozó nőnek másodizben is jelentkezni kellett a protestáns lelkésznel, ezt azonban nem tette, hanem tanuival bizonyítványt állíttatott ki, mintha kétszer jelent volna meg s ennek folytán a róm. katolikus esperes a megtért a katolikus egyházka vissza is fogadta. A protestáns pásztor erre közokirat-hamisításért feljelentette a megtért protestáns asszonyt és tanuit. A szegedi törvényszék az ügyesség indítványától eltérőleg az ügyet mint bűnvádi eljárásra alkalmatlant félretétetni rendelte. A végzés megokolása azt mondja, hogy az 1868: LIII. t.-cz. az áttérés egyes alakításainak büntetőjogi szankciót nem biztosít, az 1879: XL. t.-cz. 53. §-a pedig csak azon egyént rendeli büntetni, ki életkorának 18-ik évét még be nem töltött kiskoru egyént vesz fel az 1868: LIII. t.-cz. rendelkezése ellenére más vallásfelekezethez; a büntetőtörvény 400 §-ában körülírt bűncselekmény lényeges ismérve pedig az, hogy a hamisítvány által valakire jogsérelem háramolják, a mi a jelen esetben hiányzik.

Megölte a pajtasat. Ez év május végén Bihar-udvarin Zagyva Imre földművelőt agyonverve találták. A megindított csendőri nyomozás folyamán azután a tettest sikerült kinyomozni Tóth Imre bihar-udvari-i lakos személyében, aki rövid vallatás után be is ösmerte a gyilkosságot. Mint a nyomozás kiderítette, a véres tettet korcsmai összeszólalkozás előzte meg. A korcsmában együtt ivott a két ember s a közben valami esekélységen összekülböztek. A szóváltás mindinkább dühösebb lett, míg végre Zagyva súlyosan megtámadta a Tóth becületét. A dolog ekkor abba maradt. Nemsokára azután Tóth távozott a korcsmából, azonban nem ment messze, a legközelebbi sarkon lesbe állva várta Zagyvát, aki nem sok idő múlva szintén távozott a korcsmából. Amint aztán Zagyva a Tóth búvóhelyére ért, Tóth egy karóval föbeütötte úgy, hogy Zagyva az egyetlen ütés következtében szó nélkül halva bukott a földre. A tettest annak idején letartóztatták s azóta folyt az ügyben a vizsgálat, ami most ért véget. Az ügyet a törvényszék most tüzte ki tárgyalásra, ami e hó 17-én lesz megtartva. A vádlottak ifj. dr. Wawrek Kálmán fiatal tehetséges ügyvéd fogja védeni.

REGÉNY-CSARNOK.

A GORDIUSI CSOMÓ.

Németből: Gusztáv.

Virágaim — gyönyörű ibolya csokor — különös kegyet talált a hercegnő előtt, barátságosan nyujtotta kezét, megcsókoltam az oly szép, valaha annyira csodált kezét, ő pedig társalgónőjéhez így szólt:

— Kedves Ella, jóhelyre tegye a virágomat — oda a pamlagom közepébe, az ibolya illat kedvesebb előttem minden parfüm illatánál, már gyermek koromban nagyon szerettem azokat a kedves kis virágokat.

Azután beszélgetni kezdtünk egyről másról, miközben maga mellé tette gyémántokkal kirakott dobozkáját, melyből egész nap szedegette az édességet; karomat megfogva így szólt:

— Remélem ma este szerencsém barátom? Az ön kedvencz eledele is felkerül, aztán meg egy kis bál is lesz. Hogy van az édes anyja? . . . Bocsásson meg, hogy még eddig nem kérdezősködtem felőle — kapott hazulról levelet? . . . Apropos! — ha ma estére eljön, be fogok önnek mutatni valakit — egy földijét. . .

A hercegnő ma különösen jó kedvében volt; még egyszer kezét nyujtá, míg én köszöntem, azután ajkával kétszer érinté homlokom orosz szokás szerint.

A társalgó nő az előszobába kísérté.

— Ki az a földi Iwanowna Eilena? — kérdeztem kissé kíváncsian.

— Egy Massmann bárónő, született Menghden, — felelte.

— És valóban olyan szép, mint a hercegnő mondta?

— Gyönyörű, varázsló szép.

— Minő fajából?

— A legveszedelmesebb fajából, — de most már ajánlom magam, — szólt és az ajtót bezárta.

A lépcsőn gyorsan szaladtam lefele és majdnem neki szaladtam a fejedelemnek, ki éppen felfele jött aditásával, ki olyan nagy csokrot cipelt felfele mint egy kocskikerék.

Este korább mentem a hercegnőhöz, mint máskor. Nagy társaság gyűlt össze és pedig, mint előre is sejtettem, nagyobb részt földikből, mert már akkor meglehetősen nagy orosz gyarmat volt W.-ben.

— Éppen a fiatal Wendelstein herceggel beszélgettem a halak tenyésztéséről, meg tudom is én miről — és hogy Alexandrowka Ilonát — Moszkvából jött, igen szép fiatal nő — jobban bámulhassam az ajtnak támaszkodtam, a herceg meglökött és szemével jelentőség-teljesen intett. — A salonban hirtelen csend lett — mindenki elhallgatott egy pillanatra — Megfordultam — biztosan Massmanné okozhatta ez ámulatot — — Minden szem egy bizonyos pont felé irányult — — Milyen szép nő!

Magas nyulánk alak, sötétkék bársonyban, — az a gyönyörű nyak, keskeny arcz, bogárhaja, két nagy sötét szeme — ah!

Egyedül jött. Keresztül lebegett a nagy teremben a bent levők szuró tekintete közt, uszályát messze maga után húzva, meghajolt a hercegnő előtt és ennek környezetét is tökéletes kedvességgel köszöntötte. Szemei kissé megélnkültek, szája mosolyogni próbált, mikor a hercegnő mindkét karját feléje tárta. A teremben suttozás, zaj volt hallható:

— Ki az? — kérdezték mindenfelé fejüket összedugva a vendégek.

— Milyen szép! — elbájoló! — Milyen illedelmes, milyen szép a toilletje! — szóltak a férfiak, illetőleg a nők.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A képviselőház munkarendje.

Budapest, aug. 31. (Saj. tud. táv.) Délután *Bánffy* báró miniszterelnök elnöklete alatt minisztertanács volt, melyen a képviselőház munkarendje lett megállapítva, melyben a kormány nyilatkozata is foglaltatik.

Miniszterek utazása.

Bécs, aug. 31. (Saj. tud. távirata.) *Bánffy* és *Lukács* miniszterek visszautaztak Budapestre.

A világbéke.

Bécs, aug. 31. (Saját tud. távirata.) *Suttner* Berta bárónő, a békebarátok osztrák egyesületének elnöknője, táviratot intézett *Muraviev* gróffhoz, amelyben az egyesület nevében arra kéri a minisztert, hogy fejezze ki a csár előtt a legalázatosabb köszönetét és bámulatát a nagy és nemes tettért.

Bubics Zsigmond Bécsben.

Bécs, aug. 31. (Saját tud. távirata.) *Bubics* Zsigmond kassai püspök tegnap este ideérkezett.

Magyarellenes iskolatanács.

Ujvidék, aug. 31. (Saját tud. táv.) Az ujvidéki szerb iskolatanács ma tartott gyűlésen valóságos tüntetést rendezett a magyar állameszme ellen. A gyűlésen megjelent tagok előtt ugyanis azon nagy

fontosságu indítvány tétetett, hogy a szerb iskolákban ezután a magyar nyelv is kötelezőleg taníttassék. Nagy zivaj, lármá tört ki ez indítvány hallatára s az indítványozót szóhoz sem engedték jutni, hogy indítványát megokolja. A szavazást megtartva, ennek eredményeként kihirdették, hogy az indítvány kevés szó ellenében elvetetett.

A Dreyfus-ügyhöz.

Budapest, aug. 31. (Saj. tud. táv.) Párisból jelentik, hogy a kormány elhatározta a Dreyfus ügy revisióját.

A rendőrség — mint sajtóbíró.

Budapest, aug. 31. (Saját tud. táv.) *Duller* Miksa fővárosi hírlapíró ellen a vásárcsarnok igazgatósága annak idején panaszt tett a rendőrségnél, hogy *Duller* a vásárcsarnoki jelentések fölé nem tette oda a lapban, hogy azok privát-jelentések. *Krecsányi* ker. kapitány megidézte *Dullert*, ki tiltakozott az ellen, hogy a rendőrség sajtóügyben ítélkezzék, de a kapitány magát illetékesnek mondta ki és *Dullert sajtóügyi kihágásért* 15 forintra ítélte. *Duller* az ítéletet és az illetékességet megfőlebbezte a főkapitányhoz, ki az *illetékességet* szintén jóváhagyta, de a 15 frt büntetést elengedte. *Duller* most a belügyminiszterhez föllebbezett az *illetékesség* ellen, mely most válaszolt a föllebbezésre és pedig kitérőleg: — — »miután panaszolt a büntetés alól felmentetett, föllebbezése — mint tárgytalan — visszautasítandó volt.«

E szerint tehát a rendőrség jövőben is ítélkezhetik majd sajtóügyekben.

Algéria új kormányzója.

Budapest, aug. 31. (Saját tud. táv.) Algirból sürgönyzik: *Laferrière*, Algéria új kormányzója kiáltványt intézett a lakossághoz, amelyben a rend helyreállítását kívánja, hogy a szabadságot, az igazságosságot és a kötelességet tartalmazó programját megvalósíthassa.

Spanyolország és Amerika.

Budapest, aug. 31. (Saját tud. táv.) A »Times« jelenti New-Yorkból, hogy *Miles* tábornok egy hírlapíróval folytatott beszélgetésében súlyos vádakot emelt *Alger* hadügyminiszter ellen. Azt hiszik, hogy *Miles* kényszeríteni akarja *Alger* hadügyminisztert, hogy haditörvényszék elé állítsa őt. Ugy véli, hogy akkor napfényre kerül az igazság.

Ugyanez a lap jelenti Manilából tegnapi kelettel, hogy *Meritt* tábornok Európába utazott és első sorban Párisba megy.

Budapest, aug. 31. (Saj. tud. táv.) Madridból távirják: *Weyler* tábornok egy Las-Palmasban (Majorca) tartott beszédében Spanyolország vereségéről szólva azt mondta, hogy azt jóvá kell tenni és panaszkodott a cenzura miatt. Megígérte, hogy nézeteit teljesen világos módon fogja kifejezésre juttatni és a tömeg élére fog állani, hogy a haza jóléteért küzdjön.

Budapest, aug. 31. (Saját tud. táv.) Madridból távirják: *Sagasta* miniszterelnök tegnap több politikai személyiséggel értekezett a Párisban összeülő spanyol-amerikai békeértekezlettel, amelybe spa-

nyolc részről eddig még nem nevezték ki a tagokat. Sagasta este megfogalmazta az utasításokat a békebiztosok számára.

Több hazaszállított spanyol katona Madridba érkezett.

KÖZGAZDASÁG.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúli« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, augusztus 31.

Buza őszre	8.24
Buza tavaszra	8.34
Uj tengeri	4.43
Tengeri augusztusra	5.05
Rozs őszre	6.60
Zab őszre	5.31

Értéktőzsde.

Az irányzat nyugodt.

Budapest, augusztus 31.

Salgótarjáni	620.—
Wagon-kölcsön	244.—
Villamos vasut	255.50
Osztrák hitel	359.80
Magyar hitel	395.75
Allamvasut	357.—
Déli vasut	78.—
Rimamurányi	252.75
Magyar jelzálog	250.25
Magyar leszámítoló	262.50
Iparbank	104.25
Budapest közuti	384.—
Kereskedelmi	1435.87

Bécs, augusztus 31.

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	359.87
Magyar hitel	394.75
Allamvasut	357.25
Birodalmi márka	58.85

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde 1898. augusztus 31-én	
Magyar aranyjárdék 4%	120.85
Magyar koronajárdék	98.50
Magyar vasuti kölesön aranyban 4,1/2%	119.25
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2,1/2%	100.50
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	96.70
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavón földterhermentesítési kötvény	97.25
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölesön	160.50
Tiszabábalyozói és szegedi sorsjegyek kölesön	140.25
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.35
Osztrák járadék aranyban	121.50
Osztrák korona járadék	101.25
1860. Osztrák államsorsjegyek	140.75
Osztrák magyar bankrészevény	910.—
Magyar hitelbankrészevény	395.75
Osztrák hitelintézeti részevény	360.10
Páris vista	357.75
Német birodalmi márka	58.80
London vista	120.07 1/2
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.76

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Évadbérlet 118. szám.

Kisbérlet 116. szám

Páros

Páros

Ma csütörtökön, 1898 szeptember 1-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

hatodszor:

1848.
(HADAK UTJA.)

Látványos színmű, előjátékkal 9 képben. Irta: Verő György.

Előjáték: »Márczius 15.« »Április 11.« I. kép: »Az utolsó jobbágy.« (Dobolló, 1848. október.) II. kép: »A hadak utja.« III. kép: »A tűzpróba.« (Gábor Áron ágyugyára. Kézdi-Vásárhely 1848. november.) IV. kép: »Diadalról diadalra.« (Piski 1849. február.) V. kép: »Otthonn!« (Dobolló, 1849. Márczius.) VI. kép: »A vég kezdete.« (Segesvár—Félegyháza 1849. Julius.) VII. kép: »Fekete karácsony« (Dobolló, 1849. decz.) VIII. kép: »Fehér karácsony« (Dobolló, 50 év múlva.) IX. kép: »Álom.«

Személyek az előjátékban:

Petőfi Sándor	Pataki Béla
Jókai Mór	Váradai Mór
Irinyi József	Neményi
Zakár Gergely, jogász	Heltai N.
Német polgár	Gara J.
A felesége	Vendreiné
Második polgár	Vank I.
Egy hölgy	Marosi Adél
Gr. Batthyány Lajos, miniszterelnök	Odry Árpád
Kossuth Lajos	E. Kovács Gy.
Gr. Széchenyi István) miniszterek	Szentgyörgyi I.
Vasvári Pál	Aghy Sándor
Egy uri hölgy	Miklósi Ilona

Személyek a darabban:

Darkó Mózes, székely paraszt	Török K.
Débor, a felesége	Laczkó A.
György) fiaik	Tompai K.
Laczkó) fiaik	Kassai K.
Eszter, György felesége	Székely Irén
Pistuka, a fiok	Fehérvári M.
Zakár Domokos, örmény kereskedő	Vendrei Ferencz
Kiriska, a felesége	K. Árpási Kata
Gergely, a fiok	Heltai N.
Anikó, a leányuk	Perényi Margit
Balta János, dulló biztos	Bartos Gyula
Pupók Mihók	Hornvánszky L.
Sala, székely paraszt	Leövey Leo
Antos, kath. plebános	Gergely M.
Bardócz, ref. pap	Odry Árpád
Radó, székely paraszt	Szabó József
Petőfi Sándor	Pataki Béla
Gábor Áron	Váradai M.
Egy székely őrtálló	Vank István
Jéri, Zakár szolgája	Zajonghy E.
Bem József, honvéd tábornok	Szentgyörgyi I.
Egy honvéd őrnagy	Neményi
Egy császári tiszt	Tóth N.
Egy honvéd káplár	Vank I.
Egy honvéd tiszt	Lantos J.
Egy honvéd	Szabó J.
István, György fia	Aghy Sándor
Eszlike, György unokája	Székely Irén
Aniska, Lac kó unokája	Perényi Margit

Kezdeté 7, vége 10 órakor.

Holnap, pénteken

A kék asszony.

Operette 3 felvonásban. Irta: Louis Varney.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

ISKOLAI-KÖNYVEK.

Az összes elemi-, polgári- és középiskolákban szükséges

TANKÖNYVEK

valamint mindennemű

író- és rajz-szerek, térképek, földgömbök

a legjutányosabb árak és legpontosabb kiszolgálás mellett kaphatók

LASZKY ÁRMIN

Modern Antiquarium, könyv-, zenemű-, papir-, író- és rajz-szer nagykereskedésében

Fő-üzlet:
Kossuth Lajos-utca.

NAGYVÁRAD,

Fiók-üzlet:
Olaszi, Fő-utca (Oláry-ház).

Tankönyv-jegyzék ingyen.

Használt iskolakönyvek kaphatók.

ISKOLA-KÖNYVEK BEKÖTÉSE JUTÁNYOS ÁRAK MELLETT.

Hirdetések felvételnek

a „TISZÁNTUL”

kiadóhivatalában.

ISKOLASZEREK

Helyfi Lászlónál

— Zöldfa-utca 41-ik szám. —

Rendkívül olcsón és igen nagy választékban kaphatók.

Az Ungár Jenő féle esődtömegből visszamaradt iskolaszerek 50%-al olcsóbban árusítatnak míg a készlet tart.

A ki tehát iskola szereket akar vásárolni el ne mulassza előbb Helyfi László papirkereskedését felkeresni a hol mindennemű iskola és rajzszer *rajztáblák, rajzsinék, rajztömbök, rajzeszközök, (körzők), festékek, ecsetek, fűzetek, iskolatáskák, toktartók* és tentatartók rendkívül olcsón kaphatók.

Minden verseny kizárva!

Rendkívül nagy választék!

A közönség kényelmére

asztali és csemege borokat e célra készült bor kihordó kocsiban házhoz szállítatom, törtéjék a megrendelés **levélben, telefonon** vagy **személyesen** a legkisebb mennyiség is pontosan a kocsival járó megbízottam kézbesíti, kinél megrendelések is eszközölhetők.

Üvegezett boraimat

a kocsi berendezés folytán **nem drágitottam**, csupán a t. közönség kényelmére kellett ezen újítást behoznom.

Asztali borok: 30, 36, 40–50 kr literje házhoz szállítva.

Továbbá nagyon ajánlhatom finomabb **pecsenye** és **veres-boraimat** az ország leghíresebb bortermelőitől eredeti dugaszolásukkal. **Tokai aszu**, Spanyol és görög borokat, valamint Magyar és Francia **pezsgőket mérsékelt** árban.

Kivánatra borral együtt **szóda vizet** és **sört** palaczkokban jégbe hűtve szintén haza szállítok.

Boraim valódiságáért és tiszta kezeléseért szavatolok. A n. é. borfogyasztó közönség b. figyelmébe vállalatom ajánlva b. megrendelésüket kérve

tisztelettel

BERGER LAJOS

Nagyvárad, Bémer-tér.

HADI FELSZERELÉSEK RAKTÁRA.

Egyenruházati intézet.

Egyenruhákat és felszereléseket

minden fegyver nemhez a legjobb kivitelben és a **legjutányosabban** szállítok

FEHÉR I.

Valódi **Angol** és **Francia** divat szövetek az őszi és téli időnyre a legnagyobb választékban megérkeztek.

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

FEHÉR I., férfi-szabó,
Nagyvárad, Fő-utca.

Önkényesek figyelmébe.

Önkényesek figyelmébe.